

Styresammensetning i kommunens heleide aksjeselskap

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskapet		

Saksbehandler: Eystein Vennesslan	Arkivsaknr.: 2016/3361-1
-----------------------------------	--------------------------

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. Styret i Askøy Kommunale Eiendomsselskap AS besettes med både politiske og profesjonelle representanter.
2. Rådmannen foreslår følgende styremedlemmer med eiendomsfaglig bakgrunn:
 - 1)
 - 2)
3. Askøy kommunale Eiendomsselskap AS sine vedtekter § 5 endres til:
«Selskapet består av 5 styremedlemmer. Medlemmene velges av kommunestyret. Styremedlemmene velges med personlige varamedlemmer.»
4. Askøyveiene AS avvikles og styret blir et avviklingsstyre.
5. Rådmannen eller den han bemyndiger får fullmakt til å møte som kommunens representant på Eiermøter og generalforsamling i Sambandet Vest.

SAMMENDRAG

Saken fremmes for å avklare styresammensetning i Askøy Kommunale Eiendomsselskap AS (=AKE) og Askøyveiene AS (=AV) i tilknytning til lovpålagte generalforsamlinger i juni. Administrasjonen har ikke kapasitet til å ferdigstille revidering av eiermeldingen før generalforsamlingene. Det kommer egen sak til høsten vedrørende målsettinger og oppgaver rundt kommunens selskaper.

AKE skal drives på forretningsmessige vilkår på vegne av kommunen. Det foreslås at 2 av styremedlemmene velges basert på eiendomsfaglige kvalifikasjoner og at antall styremedlemmer reduseres til 5.

AV har vært en suksesshistorie. Stortinget besluttet Askøypakken og denne er nå under gjennomføring med Kontaktutvalget og Statens Vegvesen som gjennomføringsansvarlig. På denne bakgrunn avvikles AV. Arbeidet med samferdsel videreføres i kommunens organisasjon. Styret videreføres som et avviklingsstyre.

Avgjøres av: Kommunestyret

Behandles i følgende utvalg: Formannskap

Videre saksgang:

Saksopplysninger:

Askøy kommune har 100% eierskap i blant annet AKE og AV. Det skal gjennomføres generalforsamlinger, herunder valg av nytt styre.

I den forbindelse er det behov for å gjøre noen prinsipielle avklaringer og gjøre noen retningsvalg for det videre arbeidet med selskapene. Arbeidet med en revidering av Eiermeldingen er i gang, men det er ikke kapasitet til å ferdigstille dette arbeidet før generalforsamlingene. Revideringen indikerer allerede nå hva Rådmannen vil innstille på enkelte punkt. Dette vedrører styresammensetning. For å unngå to generalforsamlinger, foreslås det her å gjøre noen avklaringer allerede nå og peke ut styrerepresentanter på det grunnlag.

Prosedyren

Denne saken går fra Rådmannen til F og K på ordinær måte. Det er styre/styreleder som innstiller til selskapene sine generalforsamlinger. Om K vedtar Rådmannens innstilling om selskapene og styrerepresentasjon, eventuelt med endringer, må K selv komme med disse vedtakene som forslag i selve generalforsamlingen. Rådmannen innstiller på 2 profesjonelle styrerepresentanter i AKE. Disse vil også fremkomme på rådmannens innstilling til valgmennden.

Historikk Askøy Kommunale Eiendomsselskap AS

Askøy Kommunale Eiendomsselskap AS (AKE) ble stiftet i stiftelsesmøte 12. november 2009 etter politisk vedtak, se vedlagt stiftelsesdokument med vedtekter samt **K-sak 92/09 28.10.2009**.

Askøy kommune (AK) hadde da kjøpt opp Strusshamn Næringsbygg AS (Viksundtomten) og Haugland Næringspark AS (HFK Bussanlegg Askøy), disse ble datterselskap av AKE.

I vedlagte saksfremstilling vises til Kommunelovens §50.1 samt Odelstingsproposisjon nr. 43 som grunnlag for at Askøy kommune ikke har anledning til å finansiere disse kjøpene ved låneopptak. Løsningen ble da å etablere et kommunalt eiendomsselskap.

Axel Hauge (ansatt i AK) gikk inn som daglig leder, og ledet selskapet til mai 2014, Tore Dale overtok som daglig leder fra 01.09.2014.

Styret har hele tiden hatt politiske representanter fra Askøy kommune, oppnevnt av kommunestyret.

Som det står i vedtektene har formålet med selskapets virksomhet vært kjøp, forvaltning og utvikling av fast eiendom i Askøy kommune, herunder også gjennom underliggende eiendomsselskaper.

Selskapet har ikke erverv som formål og skal ikke dele utbytte.

Hovedoppgaver utført av selskapet:

- Prosjektert og bygget ny brannstasjon med Askøy kommune som ny leietaker, ferdigstilt og tatt i bruk 15.11 2014.
- Utarbeidet ny reguleringsplan for Strusshamn Næringsbygg/Viksundtomten med påfølgende salgsprosess som pågår nå.
- Reforhandling og oppfølging av leiekontrakter i begge datterselskapene.
- Utvikling av bygningsmasse og område på Herdla Fort.
- Ansvarlig for prosjektering av nytt museumsbygg på Herdla Fort.
- Fått bruksendring og rammetillatelse av befalsforlegningen på Herdla Fort til leirskole.

- Arbeid med ny reguleringsplan på Haugland Næringspark.
- Samarbeid med kommunens nærings sjef og næringsliv om utvikling av nærings tomter
- Aktiv i rullering av kommuneplanens arealdel

Pågående hovedoppgaver:

- Miljøgeologiske grunnundersøkelser på Haugland Næringspark som del av og som grunnlag for ny reguleringsplan for hele tomten samt prosjektering av byggetrinn 2.
- Ansvarlig for anbudsarbeid for nytt museumsbygg på Herdla Fort med Museum Vest som leietaker og Askøy kommune som byggherre, med plan på ferdigstilling august 2017.
- Salg av Strusshamn Næringsbygg AS.

Historikk Askøyveiene AS

I 2009 ble det vedtatt å opprette et kommunalt aksjeselskap, Askøyveiene AS (=AV). Som det fremgår av vedtektene (vedlegg) skulle selskapet arbeide for å få realisert de prioriterte veistrekningene i Samferdselsutredningen fra 2006. Styret i selskapet var på dette tidspunktet sammensatt av politiske representanter og representanter fra næringslivet på Askøy.

Representanter fra Hordaland fylkeskommune v/ samferdselsavdelingen og Statens Vegvesen Hordaland har også vært invitert til møtene. Næringslivets representanter gikk ut av styret i generalforsamling 16. mai 2014 og det er nå bare politikere i styret.

Styret bestemte seg for å konsentrere seg om de 10 høyeste prioriterte veiprojektene fra Samferdselsutredningen. Det var enstemmighet i styret om at det ikke skulle prioriteres innbyrdes mellom de 10 veiprojektene. Den innbyrdes prioriteringen ble overlatt til Statens Vegvesen som skulle prioritere ut fra faglige vurderinger.

Selskapets første oppdrag var å legge fram et anbefalt forslag til finansieringsløsning for gjennomføring av veiprojektene. Finansieringsløsning med bompengefinansiering ble vedtatt i Kommunestyret allerede 03.02.2010 Ksak 13/10 (vedlegg).

Gjennom sak 13/10 fikk Askøyveiene AS i oppdrag å utarbeide søknad om bompengefinansiering av de 10 veiprojektene. Etter anbefaling fra Statens vegvesen og Hordaland Fylkeskommune ble det etter gjennomført konkurranse inngått avtale med konsulent. Sivilingeniør Helge Hopen AS ble valgt som konsulent og utarbeidelsen av søknaden om delvis bompengefinansiering av Askøypakken ble da iverksatt.

Et av de avgjørende spørsmålene i det videre arbeidet ble hvor mange prosent av kostnadene Hordaland Fylkeskommune ville kunne bidra med. Dette ble fulgt opp med en omfattende møtevirkosomhet med Hordaland Fylkeskommune hvor styrelederen i Askøyveiene AS, Roald Steinseide engasjerte seg sterkt. Fylkets konklusjon ble at Askøypakken kunne påregne ca 20% av kostnadene dekket av HFK.

Da Samferdselsutredningen forelå i 2006, ble det politisk bestemt at man skulle iverksette arbeid med reguleringsplaner for de prioriterte veiprojektene. Man begynte da med de 10 høyest prioriterte veiprojektene. Dette skulle seinere vise seg å være genialt i forhold til Askøypakken. De fleste av de 10 høyest prioriterte veiprojektene hadde godkjente reguleringsplaner da arbeidet med Askøypakken startet. På denne måten ble man fra Askøy kommune veldig tydelig og konkret på hva man ønsket å gjennomføre, og det ble samtidig mye enklere å utarbeide kostnadsanslag over de veiprojektene som skulle gjennomføres.

Sommeren 2011 gjorde kommunestyre sitt vedtak om utkastet til Askøypakken (vedlagt).

På generalforsamlingen i selskapet i 2012 ble Oddvard Nilsen valgt som ny styreleder. Etter dette fulgte en lang prosess i Vegdirektoratet med KVU (konseptvalgutredning) KS1 og KS2 (KS=kvalitetssikring). Etter at denne prosessen i Vegdirektoratet var gjennomført ble søknaden om delvis bompengefinansiering justert og fremlagt for kommunestyret på nytt. (vedlagt)

Endelig vedtak i Kommunestyret ble gjort i oktober 2012 (vedlagt)

Askøypakken ble deretter behandlet og vedtatt i Fylkestinget og oversendt Samferdselsdepartementet for videre behandling.

Det viste seg da at Samferdselsdepartementet vurderte å legge søknaden om Askøypakken inn under bompengefinansieringsordningen i Bergensprogrammet. Dette skulle vise seg å bli en stor utfordring for Askøypakken. Politisk ledelse i Askøy v/ ordfører Siv Høgtun, varaordfører Roald Steinseide, leder for Arbeiderpartiet Terje Mathiassen reiste til Oslo og tok møte med statssekretæren i Samferdselsdepartementet for å tydeliggjøre at Askøypakken definitivt ikke var en del av Bergensprogrammet. I tiden som fulgte (ca 1 år) var det tett kontakt mellom styreleder i Askøyveiene AS og sentralpolitiske myndigheter.

05.12.2013 ble Askøypakken vedtatt i Stortinget. Vedtektene til Askøyveiene AS ble deretter endret i generalforsamling 2014 (vedlagt). Etter denne tid har det vært liten aktivitet i selskapet.

Vurdering:

Askøy Kommunale Eiendomsselskap AS

AKE skal drives etter forretningsmessige prinsipper og skal sikre kommunen en størst mulig fortjeneste på den eiendomsporteføljen som forvaltes og utvikles innenfor den rammen kommunestyret setter. Kompetansesammensetningen i styret bør i større grad reflektere den kommersielle og forretningsmessige driften av selskapet. Rådmannen foreslår derfor at 2 av representantene utpekes basert på eiendomsfaglige kvalifikasjoner. Rådmannens vurdering er at det er tilstrekkelig med 5 styrerepresentanter i et selskap med dette omfanget og foreslår at § 5 i vedtektene endres i forhold til dette.

Vektlegging av profesjonelle kvalifikasjoner til styret er gjennomgående i flere kommuner. På KS-konferanse om forslag til ny kommuneloven (med Ordførere og Rådmenn fra Hordaland) ble temaet tatt opp i plenum. KS-advokat Øyvind Renslo trakk gjennom forslag til ny kommunelov, herunder folkevalgtes representasjon i kommunale foretak ([NOU 2016:4 Ny kommunelov, pkt. 11.1.4](#)). De foreslår at aktive politikere ikke skal sitte i styrene til kommunale foretak for å unngå habilitetsproblematikken når kommunestyret skal behandle saker som vedgår selskapene (aktive politikere er politikere som er representert i utvalg p.t.). Styreverv i aksjeselskap ligger utenfor mandatet. I debatten på samlingen kom det frem at det er ulike ordninger i kommunene, men en klar trend hvor man i større grad har en miks av kompetanse i eiendomsselskapene. Stord har ingen aktive politikere med i sitt styre, mens Kvinnherad har en kombinasjon med både politikere og profesjonelle. Voss legger også opp til en kombinasjon i sin generalforsamling nå i juni. Lindås har 1 aktiv politiker med i sitt styre.

Askøyveiene AS

Etablering av Askøyveiene AS har vært en suksess for Askøy. Selskapet innebar en prioritering av dette satsingsområdet og man fikk mobilisert personer med viktige administrative og politiske relasjoner i arbeidet med å få Askøypakken besluttet. Uten denne innsatsen fra selskapet er det usikkert om Askøypakken ville ha blitt en realitet.

I arbeidet etter at Askøypakken ble besluttet av Stortinget har ansvaret for gjennomføringen vært lagt til Statens Vegvesen og Kontaktutvalget. Vurderinger rundt diskusjonene i Kontaktutvalget blir å fremme som meldinger til politiske utvalg.

Det har vært en utfordring for Rådmannen å komme med gode og entydige bestillinger til Ordfører/AV og som den kommunale forvaltningen ikke selv kan håndtere. Gode bestillinger er en forutsetning for at selskapet skal lykkes. Utfordringen med å formulere gode bestillinger må ses i sammenheng med primært to forhold. Hovedoppgaven til selskapet, få besluttet en finansiering av Askøypakken, er gjennomført og at den kommunale forvaltningen har kompetanse og kapasitet til selv å håndtere samferdselssektoren. Oppfølgingen av Askøypakken er også ivaretatt gjennom representasjon i Kontaktutvalget. På denne bakgrunn ønsker Rådmannen at samferdsel skal være en kjernetjeneste innenfor den kommunale forvaltningen. Rådmannen innstiller derfor at oppgavene til Askøyveiene AS blir overført til kommuneadministrasjonen. I det ligger at Rådmannen har et entydig ansvar for samferdselssektoren, ser på dette arbeidet i sammenheng med øvrige kommunale oppgaver, og innstiller til politiske utvalg på ordinær måte. Ulempen med å avvikle selskapet er suksessen

selskapet har hatt med gode relasjoner mot politiske og administrative beslutningstakere. Slike relasjoner vil bli forsøkt videreført. Det er også fullt mulig å gjenta suksessen med AV når kompetanse, kapasitet og ikke minst gode relasjoner ikke blir ivaretatt i kommuneadministrasjonen.

AV er i dag representanten for Askøy kommune i Sambandet Vest AS. Det er styreleder i selskapet som har fullmakt til å representere Askøy kommune, eventuelt den han bemyndiger. For øyeblikket er det daglig leder i AV Ivar Ådlandsvik som er representant i Sambandet Vest AS. Denne fullmakten foreslås overført til Rådmannen. Rådmannen legger ikke opp til noen endringer i representasjonen i Sambandet Vest AS.

Folkehelseperspektiv:

Økonomi:

Vedlegg:

- 1 Vedtekter for Askøyveiene AS 2010
- 2 Vedtekter for Askøyveiene AS redigert 2014
- 3 Referat fra styremøte nr.1-2010 Askøyveiene AS
- 4 Særutskrift - Askøyveiene AS. Styrerepresentanter
- 5 Askøy kommunestyre sitt vedtak i Askøypakken
- 6 Bompengesøknad Askøypakken 060611
- 7 Bompengesøknad Askøypakken 270912
- 8 Vedtak i K vedrørende bompengefinansiering 2010
- 9 Søknad om delvis bompengefinansiering av Askøypakken 2012
- 10 Stiftelsesdokument AKE AS
- 11 Etablering av AKE AS-Ksak 92/09

Kleppestø, 24.05.16

Eystein Venneslan
Rådmann